

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 2018-19
Γ ΛΥΚΕΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ Β.Ρ.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΘΕΜΑ 1^ο (Μονάδες 20)

A. Να δώσετε τον ορισμό της αντίστροφης συνάρτησης.

B. Να δώσετε την γεωμετρική ερμηνεία του θεωρήματος του Bolzano

Γ. Να εξετάσετε αν η πρόταση: $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$ και η f δεν παίρνει ετερόσημες τιμές τότε

$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{f(x)} = +\infty$ ή $-\infty$, είναι σωστή ή λάθος και να αιτιολογήσετε.

Δ. Να εξετάσετε αν η πρόταση: $\lim_{x \rightarrow +\infty} |f(x)| = 0$ τότε $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$, είναι σωστή ή λάθος και να αιτιολογήσετε.

ΘΕΜΑ 2^ο (Μονάδες 8,10,8)

A. Να υπολογίσετε τα όρια: $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{2x^2 + \eta\mu x + 1}{1 - \eta\mu x}$,

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln x + x^2 - 1}{x}$,

$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x\sqrt{x-1} + x^2 + x + 3 + \sqrt[3]{x-1}}{x-1}$,

$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x^2-1} + \sqrt{x^3-1}}$.

B. Αν $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ και η f είναι γνησίως μονότονη και $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + x + 1} + f(1)x - f(2)) = 1$ βρείτε την μονοτονία της f και να λύσετε την εξίσωση $f(x) + f(x^2) + f(x^3) = -3$ για $x > 0$.

Γ. Έστω $f(x) = \sqrt[3]{x^4}$ με $f: (-\infty, 0) \rightarrow \mathbb{R}$ ι) Δείξτε ότι η f είναι γνησίως μονότονη, ότι αντιστρέφεται και να βρείτε το πεδίο ορισμού της f^{-1} ιι) Να εξετάσετε αν υπάρχουν κοινά σημεία της Cf με την $\psi = \chi$ και της Cf^{-1} με την $\psi = \chi$. ιιι) να ορίσετε την f^{-1} και να εξετάσετε αν $f^{-1} \circ f = f \circ f^{-1}$. ιιiv) Δείξτε ότι η Cf και η Cf^{-1} δεν έχουν κοινά σημεία.

ΘΕΜΑ 3^ο (Μονάδες 12,10)

A. Αν $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ συνεχής με $f^2(x) + 2\eta\mu x^2 f(x) = x^2$ για κάθε x πραγματικό και $f(1) \cdot f(-1) < 0$ να βρείτε τους τύπους τη συνάρτησης f .

B. Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ με $A(0,0)$, $B(\alpha,\beta)$ $\Gamma(1,0)$ με $(AB) < 1$ και $(B\Gamma) > 1$. Δείξτε ότι υπάρχει τουλάχιστον ένα σημείο M της πλευράς $A\Gamma$ ώστε $(MB)^{2018} = (MA)^{2018} + (M\Gamma)^{2018}$.

ΘΕΜΑ 4^ο (Μονάδες 8,8,8,8)

Αν $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $f(x) = 1 - \frac{1}{1+e^x}$, $x \in \mathbb{R}$ ι) Δείξτε ότι η f αντιστρέφεται και να βρείτε το πεδίο ορισμού της αντίστροφης ιι) Να εξετάσετε αν είναι καλά ορισμένα τα παρακάτω όρια και αν είναι καλά ορισμένα να τα βρείτε α) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x}$, β) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f^{-1}(x)}{x}$ ιιι) Αφού ορίσετε την f^{-1} δείξτε ότι οι Cf , Cf^{-1} έχουν ένα τουλάχιστον κοινό σημείο ιv) Δείξτε ότι η $f(\chi) = \chi$ έχει τουλάχιστον μια ρίζα που είναι και κοινή ρίζα με την εξίσωση $f^{-1}(\chi) = \chi$.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1°

Γ. Ψευδής. Η $f(x)=0$ με $\chi \in \mathfrak{R}$ το $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{f(x)}$ δεν είναι καλά ορισμένο.

Δ. Αληθής αφού $-|f(x)| \leq f(x) \leq |f(x)|$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} |f(x)| = 0 = \lim_{x \rightarrow +\infty} -|f(x)|$ από κριτήριο παρεμβολής $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$.

ΘΕΜΑ 2° (Μονάδες 8,10,8)

A.

ι) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{2x^2 + \eta\mu x + 1}{1 - \eta\mu\chi} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} [(2x^2 + \eta\mu x + 1) \frac{1}{1 - \eta\mu\chi}] = +\infty$, αφού $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (2x^2 + \eta\mu x + 1) = \frac{\pi^2}{2} + 2 > 0$ και

$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (1 - \eta\mu\chi) = 0$ και κοντά στο $\frac{\pi}{2}$ το $1 - \eta\mu\chi > 0$.

ιι) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln x + x^2 - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} [(\ln x + x^2 - 1) \frac{1}{x}] = -\infty$, αφού $\chi > 0$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} (\ln x + x^2 - 1) = -\infty$, $\lim_{x \rightarrow 0^+} (\frac{1}{x}) = +\infty$

ιιι) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x\sqrt{x-1} + x^2 + x + 3 + \sqrt[3]{x-1}}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} [(x\sqrt{x-1} + x^2 + x + 3 + \sqrt[3]{x-1}) \frac{1}{x-1}] = +\infty$, αφού $\chi > 1$,

$\lim_{x \rightarrow 1^+} (x\sqrt{x-1} + x^2 + x + 3 + \sqrt[3]{x-1}) = 5 > 0$ και $\lim_{x \rightarrow 1^+} (\frac{1}{x-1}) = +\infty$

ιιιι) $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x-1}{\sqrt{x^2-1} + \sqrt{x^3-1}} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x-1}{\sqrt{(x-1)(x+1)} + \sqrt{(x-1)(x^2+x+1)}} =$

$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x-1}{\sqrt{x-1} \cdot \sqrt{x+1} + \sqrt{x-1} \cdot \sqrt{x^2+x+1}} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x-1}{\sqrt{x-1}(\sqrt{x+1} + \sqrt{x^2+x+1})} =$

$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{(x-1) \cdot \sqrt{x-1}}{(\sqrt{x-1})^2 (\sqrt{x+1} + \sqrt{x^2+x+1})} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{x-1}}{(\sqrt{x+1} + \sqrt{x^2+x+1})} = 0$

B. $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2+x+1} + f(1)x - f(2)) = 1 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} [x(\sqrt{1 + \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2}} + f(1) - \frac{f(2)}{x})] = 1$ (1)

Αν $f(1) \neq -1$ η (1) γίνεται $\pm\infty = 1$ άτοπο άρα $f(1) = -1$ οπότε

$\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2+x+1} - x - f(2)) = 1 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} [\frac{(\sqrt{x^2+x+1} - x)(\sqrt{x^2+x+1} + x)}{\sqrt{x^2+x+1} + x} - f(2)] = 1 \Leftrightarrow$

$\lim_{x \rightarrow +\infty} [\frac{x+1}{\sqrt{x^2+x+1} + x} - f(2)] = 1 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} [\frac{x+1}{\sqrt{x^2+x+1} + x} - f(2)] = 1 \Leftrightarrow$

$\lim_{x \rightarrow +\infty} [\frac{x(1 + \frac{1}{x})}{x(\sqrt{1 + \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2}} + 1)} - f(2)] = 1 \Leftrightarrow \frac{1}{2} - f(2) = 1 \Leftrightarrow f(2) = -\frac{1}{2}$

Συνεπώς έχουμε $1 < 2$ και $f(1) = -1 < f(2) = -\frac{1}{2}$ και επειδή η f είναι γνησίως μονότονη η f είναι γνησίως αύξουσα.

Η εξίσωση: $f(x) + f(x^2) + f(x^3) = -3$ έχει προφανή λύση την $\chi = 1$

Για $\chi > 1$ θα είναι $1 < x < x^2 < x^3$ και επειδή είναι γνησίως αύξουσα η f θα είναι $f(x) + f(x^2) + f(x^3) > -3$ ενώ αν $1 > x > x^2 > x^3 > 0$ θα είναι $f(x) + f(x^2) + f(x^3) < -3$ οπότε η εξίσωση $f(x) + f(x^2) + f(x^3) = -3$ με $\chi > 0$ έχει μοναδική λύση την $\chi = 1$.

Γ. ι) Για κάθε α, β με $\alpha < \beta < 0 \Rightarrow \alpha^4 > \beta^4 \Rightarrow \sqrt[3]{\alpha^4} > \sqrt[3]{\beta^4} \Rightarrow f(\alpha) > f(\beta)$ άρα η f είναι γνησίως φθίνουσα, οπότε είναι 1-1 και άρα αντιστρέφεται. Η f ως συνεχής ως σύνθεση συνεχών και γνησίως φθίνουσα στο $(-\infty, 0)$ έχει σύνολο τιμών το $(\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x), \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)) = (0, +\infty)$ και συνεπώς το πεδίο ορισμού της αντίστροφης είναι το $(0, +\infty)$.

ι) $f(x) = x \Leftrightarrow \sqrt[3]{x^4} = x$ αδύνατη

και επειδή $f^{-1}(x) = x \Leftrightarrow f(x) = x$ αδύνατη άρα δεν υπάρχουν κοινά σημεία της Cf με την $\psi = \chi$ και της Cf^{-1} με την $\psi = \chi$.

ιι) Για $\chi < 0$ και $\psi > 0$ έχουμε $\psi = f(x) \Leftrightarrow \psi = \sqrt[3]{x^4} \Leftrightarrow x^4 = \psi^3 \Leftrightarrow x = -\sqrt[4]{\psi^3}$ άρα $f^{-1}(x) = -\sqrt[4]{x^3}$

Επειδή η $f^{-1} \circ f$ ορίζεται για $\chi \in Df = (-\infty, 0)$ και η $f \circ f^{-1}$ ορίζεται για $\chi \in Df^{-1} = (0, +\infty)$ θα είναι $f^{-1} \circ f \neq f \circ f^{-1}$

ιι) Η εξίσωση $f^{-1}(x) = f(x)$ είναι αδύνατη αφού δεν υπάρχουν χ που να ανήκουν στην $Df \cap Df^{-1}$

ΘΕΜΑ 3^ο

Α. ι) $f^2(x) + 2\eta\mu x^2 f(x) = x^2 \Leftrightarrow f^2(x) + 2\eta\mu x^2 f(x) + \eta\mu^2 x^2 = x^2 + \eta\mu^2 x^2 \Leftrightarrow (f(x) + \eta\mu x^2)^2 = x^2 + \eta\mu^2 x^2$ (1)

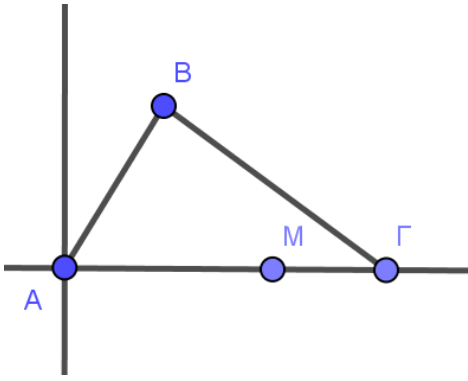
Όμως $x^2 \geq 0$ και $\eta\mu^2 x^2 \geq 0$ άρα $x^2 + \eta\mu^2 x^2 \geq 0$ με την ισότητα να ισχύει αν ισχύουν και οι δύο ισότητες δηλαδή μόνον για $\chi = 0$.

(1) $\Leftrightarrow |f(x) + \eta\mu x^2| = \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2}$ Για $g(x) = f(x) + \eta\mu x^2$ η g θα είναι συνεχής ως πράξεις συνεχών και $g(x) = 0 \Leftrightarrow |g(x)| = 0 \Leftrightarrow x = 0$

Η g στο $(-\infty, 0)$ είναι συνεχής χωρίς ρίζες και η g στο $(0, +\infty)$ είναι συνεχής χωρίς ρίζες άρα η g διατηρεί πρόσημο στο $(-\infty, 0)$ οπότε $g(x) = \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2} \Leftrightarrow f(x) = -\eta\mu x^2 + \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2} > 0$ ή $g(x) = -\sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2} \Leftrightarrow f(x) = -\eta\mu x^2 - \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2} < 0$ και στο $(0, +\infty)$ όμοια και επειδή $f(1) \cdot f(-1) < 0$ θα

είναι $f(x) = \begin{cases} -\eta\mu x^2 + \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2}, & x \geq 0 \\ -\eta\mu x^2 - \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2}, & x < 0 \end{cases}$ ή $f(x) = \begin{cases} -\eta\mu^2 x + \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2}, & x < 0 \\ -\eta\mu^2 x - \sqrt{x^2 + \eta\mu^2 x^2}, & x \geq 0 \end{cases}$.

B.

$A(0,0), B(\alpha,\beta) \Gamma(1,0)$ με $(AB)=\sqrt{\alpha^2+\beta^2} < 1$ και $(B\Gamma)=\sqrt{(1-\alpha)^2+\beta^2} > 1$.

Ζητάμε να δείξουμε ότι υπάρχει $\chi \in (0,1)$ ώστε $M(\chi,0)$ και

$$(MB)^{2018} = (MA)^{2018} + (M\Gamma)^{2018} \Leftrightarrow$$

$$(\sqrt{(\alpha-\chi)^2+\beta^2})^{2018} = (\sqrt{\chi^2})^{2018} + (\sqrt{(1-\chi)^2})^{2018} \Leftrightarrow$$

$$(\sqrt{(\alpha-\chi)^2+\beta^2})^{2018} - \chi^{2018} - (1-\chi)^{2018} = 0$$

Θέτω $\rho(\chi) = (\sqrt{(\alpha-\chi)^2+\beta^2})^{2018} - \chi^{2018} - (1-\chi)^{2018}$

Η ρ είναι συνεχής στο $[0,1]$ ως πράξεις και σύνθεση συνεχών και $\rho(1) = (\sqrt{(\alpha-1)^2+\beta^2})^{2018} - 1 > 0$ και $\rho(0) = (\sqrt{\alpha^2+\beta^2})^{2018} - 1 < 0$ οπότε από ΘΒ η ρ θα έχει τούλα μια ρίζα στο $(0,1)$ δηλαδή θα υπάρχει τουλάχιστον ένα σημείο M της πλευράς AG ώστε $(MB)^{2018} = (MA)^{2018} + (M\Gamma)^{2018}$.

ΘΕΜΑ 4^ο

ι) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $f(x) = 1 - \frac{1}{1+e^x}$ για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2 \Rightarrow \dots f(x_1) < f(x_2)$ η f είναι γνησίως αύξουσα άρα 1-1 άρα αντιστρέφεται. Η f είναι συνεχής και γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} άρα $f(\mathbb{A}) = (\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)) = (0,1)$

υ) α) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1 - \frac{1}{1+e^x}}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{e^x}{x(1+e^x)} = 0 = 0$ β) επειδή το πεδίο ορισμού της f^{-1} είναι το $(0,1)$ το όριο δεν είναι καλά ορισμένο αφού η παράσταση δεν ορίζεται κοντά στο $(-\infty)$

ιι) Για $\chi \in \mathbb{R}$ και $\psi \in (0,1)$ έχουμε $\psi = f(x) \Leftrightarrow \psi = 1 - \frac{1}{1+e^x} \Leftrightarrow \frac{1}{1+e^x} = 1 - \psi \Leftrightarrow 1 + e^x = \frac{1}{1-\psi} \Leftrightarrow$

$$e^x = \frac{1}{1-\psi} - 1 \Leftrightarrow e^x = \frac{\psi}{1-\psi} \Leftrightarrow \chi = \ln \frac{\psi}{1-\psi}$$

Συνεπώς $f^{-1}(x) = \ln \frac{x}{1-x}$ με $\chi \in (0,1)$ Για τα κοινά σημεία

Cf, Cf^{-1} θα πρέπει οι τετμημένες των σημείων να είναι στο κοινό πεδίο ορισμού δηλαδή πρέπει $\chi \in (0,1)$.

Θέτω $h(x) = f(x) - f^{-1}(x)$ και $\lim_{x \rightarrow 0^+} h(x) = \frac{1}{2} - (-\infty) = +\infty > 0$ άρα κοντά στο 0 υπάρχει $\alpha > 0$ τέτοιο ώστε $f(\alpha) > 0$, και $\lim_{x \rightarrow 1^-} h(x) = -\infty < 0$ άρα κοντά στο 1 υπάρχει $\beta < 1$ τέτοιο ώστε $f(\beta) < 0$

Η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta] \subseteq (0,1)$ και $f(\alpha)f(\beta) < 0$ από ΘΒ η h έχει τούλα μία λύση στο $(\alpha, \beta) \subseteq (0,1)$. Άρα οι Cf, Cf^{-1} έχουν ένα τουλάχιστον κοινό σημείο.

ιι) Επειδή θα είναι κοινή λύση θα πρέπει $\chi \in (0,1)$

Αν $\beta(\chi) = f(x) - x$ η β είναι συνεχής στο $[0,1]$ και $h(0).h(1) = \frac{1}{2} \cdot (-\frac{1}{1+e}) < 0$ και από ΘΒ η h τούλα μία ρίζα στο $(0,1)$.

Ακόμη $f^{-1}(x) = x \Leftrightarrow f(x) = x$ Άρα η $f(\chi) = \chi$ έχει τουλάχιστον μια ρίζα που είναι και κοινή ρίζα με την εξίσωση $f^{-1}(\chi) = \chi$.